

Ocalimy Świat!

Ekoprogram z charakterem
dla uczniów szkół podstawowych

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania
opowiadania Małgorzaty Strzałkowskiej
„Myślenie ma przyszłość”
z tomu

Temat Jedzenia nie marnuję. Znam zasady i je stosuję.

Wartości moralne do omówienia odpowiedzialność, zaangażowanie

Czas realizacji 3 godziny lekcyjne

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania Małgorzaty Strzałkowskiej
„Myślenie ma przyszłość” z tomu „Oddech smoka”

MATERIAŁY EDUKACYJNE

- ✔ zbiór opowiadań „Oddech smoka”, opracowanie wartości na końcu zbioru
- ✔ poradnik „Z dzieckiem w świat wartości” Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej

POMOCE I MATERIAŁY

- ✔ komputer, tablica/ekran, kartki A3, stare czasopisma z ilustracjami jedzenia, arkusz papieru typu flipchart

CO WARTO ZROBIĆ WCZEŚNIEJ?

- ➔ przygotuj kartki formatu A3 – tyle, ile jest dzieci
- ➔ przygotuj stare czasopisma kolorowe z ilustracjami jedzenia
- ➔ przygotuj 1 arkusz papieru typu flipchart
- ➔ zapoznaj się z informacjami zawartymi na stronach:
<https://www.wwf.pl/ekonsumpcja/zywnosc>
- ➔ Jaka jest skala marnotrawstwa żywności w Polsce? Wyniki badań projektu PROM - Instytut Ochrony Środowiska (ios.edu.pl)
- ➔ <https://www.nanowosmieci.pl/jak-nie-marnowac-jedzenia/>
- ➔ Przygotuj kilka produktów żywnościowych, na których opakowaniach są zarówno informacje: „Najlepiej spożyć przed ... (data)” / „Należy spożyć do... (data)”
Przynieś je na zajęcia do klasy.
Możesz też poprosić kilkoro dzieci (4-6) o przyniesienie kilku lekkich produktów żywnościowych w oryginalnych opakowaniach, np. soczku, batonika, puszki rybek, małego słoiczka dżemu itp.

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania Małgorzaty Strzałkowskiej
„Myślenie ma przyszłość” z tomu „Oddech smoka”

**Prowadząc lekcje w oparciu o ten scenariusz,
realizujesz podstawę programową**

✓ EDUKACJA POLONISTYCZNA

Uczeń:

- ✓ słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby
- ✓ wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym

✓ EDUKACJA MATEMATYCZNA

Uczeń:

- ✓ odczytuje i zapisuje, za pomocą cyfr, liczby od zera do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona (np. 1 500, 10 000, 800 000);

✓ EDUKACJA PRZYRODNICZA

Uczeń:

- ✓ chroni przyrodę

✓ EDUKACJA SPOŁECZNA

Uczeń:

- ✓ ocenia postępowanie swoje i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak (...) odpowiedzialność (...)

✓ EDUKACJA PLASTYCZNA

Uczeń:

- ✓ planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te projekty/prace współdziała w grupie
- ✓ wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp.

✓ ETYKA

Uczeń:

- ✓ dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory

✓ KRYTERIA SUKCESU UCZNIA

- ✓ tworzy wypowiedzi ustne w nawiązaniu do treści tekstu, odpowiada na pytania nauczyciela dotyczące tekstu
- ✓ rozumie potrzebę niemarnowania żywności
- ✓ umie wyjaśnić znaczenie sformułowań: „Należy spożyć do: ...” i „Najlepiej spożyć przed: ...”
- ✓ działa w grupie, wspólnie dążąc do stworzenia plakatu na podany temat
- ✓ podaje przynajmniej jeden sposób, którego zastosowanie przyczyni się do zmniejszenia wyrzucanej żywności
- ✓ rozumie, czym jest zaangażowanie i odpowiedzialność w kontekście niemarnowania żywności

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- ➔ **Wprowadzając dzieci w tematykę dzisiejszych zajęć, poproś, aby każde z nich narysowało na kartce pojedyncze produkty, które chętnie zje na drugie śniadanie.**

Pewnie zdarzy się tak, że część dzieci narysuje kanapkę, ktoś inny będzie miał na swojej kartce-serwetce sporo „zagryzaczy”. Warto przy tej okazji porozmawiać z dziećmi o tym, że należy jadać regularnie, że powinniśmy wybierać zdrowe jedzenie (nie same chipsy i batoniki) i żeby ilość jedzenia była odpowiednia do naszych potrzeb.

Przyjrzyj się uważnie temu, co dzieci narysowały. Pochwal za domowe kanapki. Skomentuj chipsy i batoniki – są smaczne, ale niezbyt zdrowe i nie powinny stanowić podstawy posiłku.

Teraz wyjmij na stół przyniesione przez siebie produkty w oryginalnych opakowaniach – np. jogurt, makaron, serek topiony, konserwę z kukurydzą, mały słoik przecieru pomidorowego. Poproś dzieci, które zadeklarowały wcześniej, że przyniosą kilka produktów, żeby też położyły je na stole. Objasnij dzieciom, że produkty do jedzenia są nietrwałe i po pewnym czasie nie nadają się do spożycia, więc na opakowaniach tych produktów producenci umieszczają daty ważności. Pokaż uczniom, gdzie można je znaleźć. Puść przyniesione produkty w obieg. Niech dzieci w zespołach 2-4 osobowych wspólnie odszukają daty ważności na opakowaniach produktów zakupionych w sklepach.

Zwróć uwagę na sformułowania: „Należy spożyć do: ...” i „Najlepiej spożyć przed: ...”. Zapytaj dzieci, jak je rozumieją.

„Należy spożyć do” – dotyczy bezpieczeństwa, to znaczy, że produkt zjedzony po przekroczeniu tej daty może być niebezpieczny dla twojego zdrowia.

„Najlepiej spożyć przed” - odnosi się do jakości żywności. Dopóki przestrzegasz wskazówek zawartych na etykiecie odnośnie warunków przechowywania żywność może nadawać się do spożycia nawet po upływie daty minimalnej trwałości, jednakże może się zdarzyć, że utraci część walorów smakowych lub zmieni się jego konsystencja.

- ➔ **Zaproś uczniów/uczennice do wysłuchania opowiadania pt. „Myślenie na przyszłość” Małgorzaty Strzałkowskiej**

- ➔ **Rozpocznij rozmowę na temat przeczytanego przez siebie tekstu. Możesz zadać takie pytania:**

- ❓ Czego dowiedzieliście się z tego tekstu?
- ❓ Czy ktoś zapamiętał jakieś dane liczbowe? Czego one dotyczyły?
- ❓ Co wydaje wam się być najważniejsze w tym opowiadaniu?
- ❓ Jak zaangażowały się dzieci w niemarnowanie żywności? Jakie decyzje podjęły?
- ❓ Co to znaczy być odpowiedzialnym za planetę w kontekście tego opowiadania?

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania Małgorzaty Strzałkowskiej
„Myślenie ma przyszłość” z tomu „Oddech smoka”

PRZEBIEG ZAJĘĆ

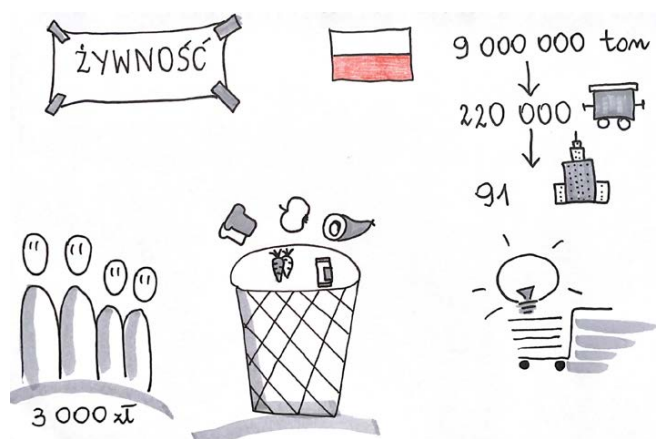
Oto niektóre dane. Podawaj je i zapisuj jednocześnie na tablicy tworząc notatkę wizualną. Poproś dzieci o pomoc w zapisie wielkich liczb za pomocą cyfr.

Każdego roku w Polsce marnujemy prawie pięć milionów ton jedzenia = 220 tys. wagonów = 91 Pałaców Kultury

Przeciętna czteroosobowa polska rodzina wyrzuca rocznie do śmieci jedzenie warte około trzech tysięcy złotych

Najczęściej wyrzucamy: pieczywo, warzywa, owoce, jogurty, wędliny

Teraz poproś uczniów/uczennice o przerysowanie notatki wizualnej do zeszytu lub stworzenie podobnej. Notatka, którą stworzysz na tablicy może wyglądać tak:

(grafika własna autorki)

➔ Zaproś uczniów do stworzenia spisu zasad odnośnie oszczędzania żywienia.

Napisz na tablicy: „Ja jedzenia nie marnuję, bo zasady te stosuję”, a następnie poproś uczniów o podzielenie się swoim doświadczeniem w tym zakresie. Co się sprawdza u nich w domu? Co stosują rodzice? Zapisz propozycje na tablicy.

Zasady mogą brzmieć tak:

- ✔ Kupuj tyle, ile potrzebujesz, nie kupuj na zapas
- ✔ Sporządzaj listę zakupów
- ✔ Pamiętaj, że żywność możesz mrozić, suszyć, pasteryzować
- ✔ Uważaj na promocje, kupuj, tylko to, czego potrzebujesz
- ✔ Nie rób zakupów, gdy jesteś głodny
- ✔ Sprawdzaj daty przydatności
- ✔ Odpowiednio układaj produkty w lodówce

Przy ostatniej zasadzie możesz posłużyć się grafiką https://i1.wp.com/www.nanowosmiaci.pl/wp-content/uploads/2017/05/na-lod%C3%B3wk%C4%99_3.jpg przedstawiającą jak rozmieścić produkty w lodowce, aby zachowały jak najdłużej świeżość.

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania Małgorzaty Strzałkowskiej
„Myślenie ma przyszłość” z tomu „Oddech smoka”

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- ➔ **Po spisaniu i omówieniu zasad, podziel klasę na 2-3 osobowe grupy. Każdej grupie przydziel kartkę formatu co najmniej A3, a następnie poproś o wykonanie plakatu nawiązującego do jednej ze spisanych zasad.**

Na przykład grupa może stworzyć plakat pt. „Sprawdzaj daty przydatności. Nie marnuj jedzenia.” Plakat powinien zawierać hasło oraz rysunek.

Do tworzenia plakatów można wykorzystać stare czasopisma: litery z nagłówek, ilustracje jedzenia.

- ➔ **Gdy plakaty powstaną, zaproś grupy do ich prezentacji. Następnie wspólnie powieście je na korytarzu szkolnym, w stołówce lub w sali lekcyjnej.**

- ➔ **W pierwszej części scenariusza powiedzieliśmy jak dużo marnujemy jedzenia na świecie i w Polsce, a potem spisaliśmy zasady, które warto stosować w życiu aby tego unikać.**

Zaproś uczniów do poszukiwania odpowiedzi na pytanie: **Dlaczego marnowanie jedzenia jest szkodliwe dla środowiska?**

Warto uświadomić uczniom/uczennicom, że wyrzucając żywność, marnujemy także zasoby, które zużyliśmy do jej wytworzenia, takie jak energia, woda, czy nawozy i środki ochrony roślin. Przy tej okazji można zapoznać dzieci z określeniem „śladu wodnego”. Oprócz tego wysypiska z gnijącą żywnością nie są widokiem, który chcielibyśmy oglądać, nie mówiąc o ich zapachu. Przy tej okazji można zapoznać dzieci z pojęciem „śladu wodnego” określonych produktów.

Wyświetl **Załącznik nr 1**. Grafika pokazuje ślad wodny (ilość wody niezbędna do wyhodowania i wytworzenia danego produktu). Aby pokazać uczniom i uczennicom jak przekształcanie siedlisk i ich fragmentacja wpływa na leśnie zwierzęta, w tym na wilka, warto skorzystać ze scenariusza lekcji „O zwierzętach i ochronie ich siedlisk” z narzędziownika „Duże drapieżniki”.

- ➔ **Podsumowanie zajęć. Poproś, aby wstały osoby, które zgadzają się z czytanim zdaniem:**

- ☑ Ślad wodny produktu to ślad, który zostawia produkt, gdy się go zamoczy.
- ☑ Przed robieniem zakupów warto sporządzić listę tego, co chcemy kupić.
- ☑ Gdy nie zjesz kanapki w szkole, w drodze do domu wyrzuć ją do kosza.
- ☑]Sprawdzaj daty przydatności produktów, które kupujesz.
- ☑ Rób duże zakupy. Po co ciągle biegać do sklepu?

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania Małgorzaty Strzałkowskiej
„Myślenie ma przyszłość” z tomu „Oddech smoka”

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ Praca domowa. Zadanie dla dzieci brzmi:

Zapytaj najbliższych dorosłych, co można zrobić, aby nie wyrzucać:

- ☑ gotowane ziemniaki z obiadu
- ☑ niezjedzoną kanapkę ze szkoły
- ☑ nadgryzione jabłko
- ☑ jogurt naturalny, którego data przydatności do spożycia się kończy

Pomysły spisz i przynieś do klasy.